

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep.
0032 OSLO

Att:

Deres ref.
14/9563-1

Vår ref.
14/3996-20 633/GRFO

Dato:
Oslo, 28.04.2015

Høring - NOU 201416 Sjømatindustrien

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til departementets brev av 16. mars d.å.

LO synes det er positivt at Regjeringen Stoltenberg i sin til nedsatte et utvalg som fikk i oppdrag å se på rammebetingelsene til norsk sjømatindustri, vår oppfatning er at deler av denne næringa har slitt med lønnsomhet og at det var nødvendig å foreta en gjennomgang.

Den norske fiskerinæringen baseres på evigvarende ressurser som eies av fellesskapet i Norge. Samfunnets forventninger til fiskeri- og sjømatnæringen er høye, og sektoren er også viktig for mange lokalsamfunn langs kysten. Målet om at Norge skal være verdens beste sjømatnasjon, kan derfor ikke reduseres til krav om bedriftsøkonomisk lønnsomhet alene, men det forutsetter også at sektoren oppfyller samfunnskontrakten.

Kravet til bearbeiding i Norge, rekruttering og fagopplæring i bransjen er viktig for LO.

Når en skal se på rammebetingelsen til en næring, må en etter LOs oppfatning forsøke å danne seg et helhetlig bilde av situasjonen, slik utvalget har gjort, selv om dette i noen sammenheng har ført til at utvalget har beveget seg inn på det som i høringen er betegnet som "utenfor kanten".

LO støtter deler av utvalgets forslag, dette gjelder blant annet tiltak når det gjelder innovasjon og forskning, og konkurranse om arbeidskraften, men vi vil legge til noen betraktninger rundt FoU og krav til kompetanse.

Vi er enig med utvalget når de skriver at det er vesentlig at politikken gir næringen incentiver og muligheter til innovasjon. Leverandørindustrien spiller en særlig viktig rolle i fiskerinæringen. Alle leddene i fiskerinæringen kjøper innsatsfaktorer og et bredt spekter av utstyr og tjenester fra ulike leverandører over hele landet. Leverandørselskapene har stor betydning for innovasjonsaktiviteten i fiskerinæringen, fordi utstyrsutviklingen gjerne foregår i skjæringspunktet mellom oppdretterne som kjøper og utstyrsleverandørene som selger. Beste praksis og ny teknologi spres og utvikles når kunder og leverandører både samarbeider og konkurrerer i næringsklynger. Sjømatindustriens evne til å initiere og gjennomføre FoU sammen med leverandører og forskningsinstitutter/universiteter må styrkes gjennom dedikerte

programmer. Programmene må omfatte FoU fra forskning, via eksperimentell utvikling og demonstrasjon, til marked.

Finansieringen av programmene må være en kombinasjon av privat og offentlig, hvor Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF), Norges forskningsråd (NFR) og Innovasjon Norge (IN) må være sentrale aktører i finansiering og infrastruktur. Det er et stort potensial i å utnytte og tilpasse teknologier fra andre sektorer i blant annet automatisering av prosesser.

I kapittelet om kompetanse savner vi både vurdering av og visjoner for kompetanse på fagarbeidernivå. Det er viktig at kompetanse på fagarbeidernivå innen blå sektor blir synliggjort, ikke minst betydningen av denne for målet om å være verdens beste sjømatnasjon. Det er i dag fagbrevordning i naturbruk, maritime fag og næringsmiddelfag. Kvaliteten på arbeidet på dette nivået er avgjørende, og videregående opplæring er også viktig for rekruttering til bransjene.

Når det gjelder markedsføring av norsk sjømat vil LO peke på den viktige rollen som Sjømatrådet spiller. Sjømatrådet må etter LOs mening videreutvikles og styrkes slik at vi er i stand til å takle de store utfordringen bransjen står overfor globalt. Bransjen vil ha behov for Sjømatrådets ekspertise i de markedene vi i dag er og i fremtidige markeder.

Råstofftilgang

Jevn råstofftilgang er etter LOs syn et av de viktigste tiltakene for å få en lønnsom fiskeindustri.

Viktige tiltak i denne sammenheng er etter LOs syn:

Hvitfisksektoren:

- Periodisering av all fiske på båter over 21 meter.
- Mulighet til å overføre deler av kvoten til neste år.
- Mer ferskfiskbonus til de som leverer fersk fisk til bearbeiding, det må stilles krav om bearbeiding på land for å motta ferskfiskbonus.

Pelagisk sektor:

- Ressursforvaltningen må styrkes med mer kompetanse.
- God ressurskontroll både i Norge og EU.

Ressursrente

LO mener at en fremtidig løsning kan være å innføre en form for ressursrente på ubearbeidet fisk som selges ut av landet.

Havbruksnæringen

Verdikjeden for laksefisk er omtalt i kapittel 16 i NOU'en. Her vektlegger utvalget mulighetene for jevn og forutsigbar bærekraftig vekst, begrenset kun av hensynet til miljøeffekter og fiskevelferd. LO er enig i at dette er avgjørende kriterier, men mener at det ved utlysning av nye konsesjoner også bør gis mulighet til å oppnå ulike næringspolitiske mål. Vilkår som bør inngå er dokumentasjon av økonomisk evne, krav til forskningsinnsats, krav til foredlingsandel og krav til lærlinger.

Det er å ta næringens totale verdiskapingspotensiale i feil retning når departementet i fjor høst foreslo å oppheve forskriften som stiller krav til bearbeidingsgrad, FoU og tilbud av lærling- og traineeplasser som vilkår for eierskap i oppdrettsnæringen. Med krav til bearbeiding vil veksten i oppdrettsnæringen bidra til økt sysselsetting og verdiskapning i Norge. Videre gir det grunnlag for å ta i bruk de nye mulighetene man ser ved større utnyttelse av råstoffet.

Norge har de beste forutsetningene til å lykkes som verdens fremste sjømatnasjon, men uten samfunnsansvar, forskning, lærlingplasser, fagarbeidere og en sterkere næringsmiddelindustri vil ikke dette målet nås. Departementet vurderte selv at redusert verdiskaping i Norge vil kunne bli konsekvensen av å ikke stille slike krav til næringen. Grunnen til det er at videreforedling, bearbeiding og FoU da i større grad vil flyttes ut av landet. LO mener derfor Tveteråsutvalget burde ha drøftet om slike krav, på en mest mulig kunnskapsbasert måte, kunne stilles til aktørene i næringen. Det ville ha styrket hele den marine klyngen og bidratt til økt verdiskaping i Norge.

Videre er LO opptatt av å opprettholde dagens regler for eierskapsbegrensninger.

LO har også gjentatte ganger vært med på å diskutere forskjellige forslag når det gjelder MTB i havbruksnæringen, vi er opptatt av at dette snart finner sin løsning.

Forhold mellom landbruksbasert næring og fiskerinæringen

LO mener det er mange likheter og synergier mellom blå og grønn sektor på de fleste områder/problemstillinger:

- FoU, leverandørindustrien, dyresykdommer
- Sesongsvingninger (råstoff/arbeidskraft)
- Arbeidskraft/fagkompetanse

Vi ser bare ett område som bransjene har forskjellige behov. Sjømatindustriens offensive interesser i forhold til eksport og landbruksbasert industri med sine defensive interesser i forhold til internasjonal handel.

LO mener at disse to motsetningene ikke kan sette opp mot hverandre.

Utvalgets konklusjoner er på dette punktet feil. Ved opprettelse av EØS avtalen i 1994 ble det samtidig laget avtaler for handel mellom EU/Norge på sjømat og landbruksbaserte varer. Grunnlaget for toll på enkelte bearbeidede fiskeslag fra Norge til EU, er knyttet til at Stortinget i behandlingen av EØS-avtalen, valgte å opprettholde nasjonalitetskravet i deltakerloven, som sikrer nasjonalt eierskap i fiskeflåten og tilhørende kvoter. Hvis tollbarrieren for norsk fisk til EU ønskes redusert eller fjernet, må disse forhandlingene åpnes på nytt. Kobling mot landbruk er feil og vil gi store konsekvenser for norsk industri.

Sjømatnæringens rammebetingelser og klimapolitikken

Sjømatindustriutvalget har viet et eget kapittel til sjømatindustriens rammebetingelser, der utvalget presenterer og drøfter sjømatnæringens nåværende og framtidige rammebetingelser. Klimapolitikk er ikke blant disse. Dette mener vi er et feilgrep: 6. februar - få uker etter at denne NOU'en ble lagt fram, la regjeringen fram en klimamelding som foreslår at Norge innen 2030 kutter klimagassutslippene med minst 40 prosent sammenlignet med 1990. Det er ikke avklart hvor stor del av kuttene som skal tas nasjonalt, men en betydelig del må tas nasjonalt og fiskeri- og sjømatnæringen kan ikke forvente å ikke berøres av dette.

LO vil her vise til at det er store forskjeller i drivstofforbruk i fiskeflåten, og at det er viktig å tilstrebe en flåtestruktur og fangstteknologi både i havfiskeflåten og kystflåten som kan møte kommende klimapolitiske rammebetingelser.

Kunnskap om bestandsdynamikk og størrelse

Utvalget anbefaler en styrking av ressursforskningen, noe for øvrig LO forbundet Norsk Sjømannsforbund sammen med andre interesseorganisasjoner i næringen har tatt til ordet for i flere år.

Feil i bestandsestimat kan få store økonomiske konsekvenser både i positiv og negativ retning for hele næringen. LO mener derfor at den tradisjonelle ressursforskningen må prioriteres sterkere enn i dag, samt at det igjennom statsbudsjettet må sikres tilstrekkelig finansiering for innsamling av de viktigste dataene til bestandsberegningene. Et tettere samarbeid mellom fiskeflåten og havforskningen vil kunne bidra til å innhente et betydelig større materiell for å dokumentere de ulike bestandenes størrelse, utbredelse m.m og derigjennom gi mer kunnskap uten store ekstrakostnader.

LO støtter utvalgets forslag om økt ressursforskning, og mener det vil være en god investering for både flåteleddet og sjømatindustrien. I tillegg vil det bidra til å sikre nasjonens posisjon og rettsmessige andel av ressursgrunnlaget i fremtiden.

Så til de forslagene der LO ikke støtter flertallets forslag:

Organisering av verdikjeden – Aktivitetskravet i Deltakerloven

Et samlet utvalg legger til grunn at en eventuell endring av deltakerloven ikke skal rokke med gjeldende restriksjoner på utenlandske statsborgeres rett til å eie fiskefartøyer og fiskekvoter, slik det fastslås i et eget vedlegg til EØS-avtalen.

LO har som primærstandpunkt at det skal arbeides for at fiskeflåten i størst mulig grad skal være fiskereid. Vi mener bindingen mellom kvote, fartøy og lokalsamfunn har vært nøkkelen til den suksesshistorien fiskerinæringen har blitt som en verdensledende fiskerinasjon.

Deltakerloven med bl.a. aktivitetskravet er en av grunnpilarene som har sikret dette, og således stått sentralt i myndighetens fiskeripolitikk gjennom flere tiår.

Aktivitetskravet har opprettholdt en variert og lokaleid fiskeflåte – som igjen har bidratt til sysselsetting og bosetting langs kysten, og ivaretar således formålet i deltakerloven.

LO mener på det grunnlaget at den videre utviklingen av fiskerinæringen bør være bygget på grunnprinsippene i det lovverket som har vært en suksesshistorie til nå, og advarer sterkt mot å se for mye til den islandske-modellen, som for øvrig er den modellen utvalgets flertall bygger på.

LO oppfatter det slik at grunnlaget for flertallets forslag ligger i å sikre en stabil råstofftilgang og at det derfor anses som hensiktsmessig at sjømatindustrien får mulighet til å ha majoritetsseierskap og dermed beslutningsrett for fiskefartøy. Vi merker oss også at verken analysen eller utvalgets vurdering kan si noe konkret om hvilken effekt dette grepet vil kunne gi med hensyn til lønnsomhet, verdiskapning og sysselsetning i norsk videreforedling, altså at effekten er usikker.

Utvalget konkluderer med at forslaget gir muligheter for en tilrettelegging for samspill mellom flåte og sjømatindustrien som ikke finnes i dag.

LO er ikke enige i flertallets konklusjon da vi mener der er et betydelig handlingsrom for et samspill mellom flåteleddet og sjømatindustrien i dag dersom det er ønskelig å benytte seg av det, aktivitetskravet i deltakerloven er ikke til hinder for dette.

LO er svært usikker på at mer integrering mellom land og sjø vil endre situasjonen. LO mener at mulighetene og handlingsrommet som flertallet søker ved å fjerne aktivitetskravet ligger der. De positive effektene er usikre, og risikoen etter vårt syn store.

Vi tilslutter oss på det grunnlaget utvalgsmedlem Myrvang sine vurderinger og anbefaling i sin helhet.

Dersom departementet mot formodning skulle ønske å gå videre med en vurdering av § 6 i Deltakerloven. Må det foretas en meget grundigere utredning av de forskjellige konsekvensene ved en slik endring enn det utvalget har hatt mulighet til å gjøre.

Fartøyutforming og fiskeredskap

I utvalgets vurdering fremholdes det at i dag begrenser myndighetene aktørenes handlingsrom når det gjelder fiskeredskap og fartøyutforming, noe som gir en samfunnsøkonomisk ineffektivitet i fiske. Videre gir restriksjoner på fiskeredskap og fartøyutforming begrensninger på hvilke råstoff og produktanvendelser industrien kan nyttegjøre seg, noe som hindrer industrien i å forta effektive produksjonstilpassninger og produkttilpassninger til markedet. I sum begrenser myndighetenes politikk på dette området den samlede innovasjonsevnen til fiskeflåten og sjømatindustrien.

Utvalget er videre av den mening at for å øke verdiskapningen i hele den norske verdikjeden for villfanget fisk, må myndighetene tilrettelegge for effektive og fleksible fangsoperasjoner. Til det trengs en oppmykning av dagens begrensninger i hvilke teknologier som er tillatt å benytte. Når det gjelder redskap har man de siste tiårene fjernet mange av begrensningene, men fortsatt står noen igjen.

Utvalgets forslag om fri fartøyutforming innebærer også at det gis større muligheter for å drive foredling av fisk om bord i fartøyet.

Utvalget viser til at fartøyteknologi henger tett sammen med begrensninger i anledningen til å samle kvoter på fartøy, og endringer i flåtestrukturen vil derfor i stor grad avhenge av en oppmykning av strukturkvotebegrensningene.

Innledningsvis mener LO at utvalget er diffuse på hva de egentlig konkluderer med i deres vurdering. Vi savner at det i større grad hadde vært skilt mellom hav og kyst, og om utvalget legger til grunn at kvotefordelingen mellom disse 2 gruppene ligger fast eller ikke. LO mener at kvotefordelingen mellom kystflåten og havfiskeflåten bør ligge fast. LO reagerer for øvrig også på at ikke utvalget nevner kvalitet i sammenheng med fartøyutforming, fiskeredskap, fangstteknologi, en utfordring som står særdeles sentralt for økt verdiskapning i både flåteleddet og foredlingsindustrien.

LO er enige i at adgang til en friere redskapsbruk, under forutsetning av at de biologiske konsekvensene veier tyngst, at denne friheten gjør seg gjeldene innenfor de ulike flåtegruppene, samt at fordelingen mellom gruppene ligger fast, ville kunne vært formålstjenelig i enkelte grupper både av hensyn til de miljømessige og økonomiske effektene.

LO advarer samtidig mot at åpning for friere redskapsbruk, sammenholdt med bortfall av begrensningene i lasteromskapasitet, skal gi føringer og i neste omgang åpne for en strukturering på kryss av gruppene. LO mener at begrensningene som i dag ligger i konsesjonsforskriften medfører at det allerede bygges uhensiktsmessig store havfiskefartøyer, med den konsekvens av at det etableres en unødig og fiktiv overkapasitet i flåten. Dette legger press på strukturkvoteordningene, som igjen bidrar til ytterligere konsentrasjon av rettigheter og reduksjon i antall arbeidsplasser i flåten, og mindre tilgjengelig råstoff industrien i foredlingsleddet kan nyttegjøre seg av.

LO merker i tillegg seg at det av analysen fremkommer at totaleffekten av også disse endringer i de villfiskrelaterte rammebetingelsene er usikre med hensyn til hvilken effekt det

vil kunne gi for foredlingsindustrien, og mener dette må utredes betydelig mye bredere enn det fremkommer i rapporten før ytterligere liberalisering gjennomføres.

Strukturkvoter

Flertallet i utvalget, med unntak av Fossli og Myrvang, mener at dagens strukturvoteordning begrenser flåteleddets innovasjonsevne, samt mulighetene for effektiv kapasitetsutnyttelse og høyere lønnsomhet, herunder realisering av grunnrenten. Dette elementet representerer etter utvalgets oppfatning med all sannsynlighet den største potensielle positive økonomiske effekten for verdikjeden som helhet.

Avhengig av graden av kvotetak kan oppmykning ha betydelige fordelings effekter gjennom reduksjon av antall fartøy og sysselsatte. Det er også rimelig å anta at fartøyene vil konsentreres om færre steder. Konkurransesevnen til fiskeforedlingsbedrifter på steder med mindre kvoter blir da svekket, og dette vil føre til ytterligere færre arbeidsplasser på disse stedene.

LO mener på lik linje med mindretallet at strukturering som virkemiddel har vært et viktig og riktig virkemiddel i tråd med intensjonene i ordningen, nemlig å bygge ned overkapasitet i flåten og skape lønnsomhet, fornyelse og konkurransedyktige arbeidsplasser.

Videre mener vi at myndighetenes stadige ettergivelse i rammevilkårene, som en konsekvens av at det kontraheres nybygg langt utover de rammebetingelsene fartøyene som erstattes innhar, ikke gir forutsigbarhet og langsiktighet. Snarere tvert i mot «premieres» de som etablerer en fiktiv overkapasitet i flåten, ved at rammebetingelsene tilpasses de behovene de igjennom disse investeringene selv har etablert, ved økte kvotetak i strukturvoteordningene.

LO mener på det grunnlaget at myndighetene snart må sette grenser for hvor liten den norske havfiskeflåten skal være, på hvor få hender disse kvoterettighetene skal være samlet og hva som er forsvarlig mht. å ivareta de kvoterettighetene denne flåtegruppen representerer nasjonalt så vel som å beskatte kvoter internasjonalt.

LO har benyttet flere anledninger til å be myndighetene om å foreta en uavhengig evaluering av strukturvoteordningene. En slik uavhengig evaluering vil belyse både de positive og negative effekter tidligere struktureringer har hatt for både næringen og samfunnet for øvrig. Vi er av den klare oppfatning av at ytterligere strukturering, eller slik flertallet tar til ordet for, en opphevelse av kvotetakbegrensningene, spesielt i torsketrål-sektoren, vil medføre en betydelig lavere andel fersk landet råstoff enn i dag, og ha motsatt effekt av det utvalget var satt til å utrede.

I tillegg er det ett faktum at, spesielt denne fartøygruppen, de senere år ikke fullt ut har utnyttet kvotene verken nasjonalt eller på norske andeler i internasjonalt farvann. Med enda færre fartøyer og større konsentrasjon av rettigheter, vil det etter vårt syn bli enda mer fokusert på et «indre-filet» fiskeri, større grad av om bord frysing og lavere beskatning av marignale fiskerier som eks. rekefiske i Barentshavet, ivaretagelse av internasjonale kvoteandeler m.m.

Uavhengig av, og før utvalgets rapport ble overlevert, har myndighetene sendt på høring forslag om en økning i kvotetakene for torsketrål og ringnot. Forskriftsendringen og økningen ble gjennomført i slutten av januar d.å. til henholdsvis 4 kvotefaktorer for torsketrål og 850 basistonn i ringnot, dette til tross for at høringsrunden avdekket at 14 av 19 høringsinstanser var i mot.

Denne økningen mener vi aktualiserer behovet for å ha en bredere analyse av ordningen, effektene, konsekvensene m.m. slik vi var inne på innledningsvis og advarer sterkt mot å oppheve kvotetakbegrensningene i strukturvoteordningene. I tillegg vil vi minne om at, selv om det i enkelte år og til enkelte tider av året kan foregå et direktefiske på enkeltarter, så er fiskeriene i hvitfisksektoren preget av blandingsfiske. Vi er på det grunnlaget heller ikke tilhengere av utvalgets forslag til at kvotene bør tildeles hver for seg, men opprettholde dagens tildelingspraksis.

LOs standpunkt mht. strukturering de senere år reflekteres kort i mindretallets vurdering slik at vi støtter dette i sin helhet.

Leverings-, aktivitets- og bearbeidingsplikten

Det har ved gjentatte anledninger vært diskusjon om de tre pliktene. Årsakene til dette er flere, og det er også ulike erfaringer med hvordan disse fungerer i forskjellige deler av landet.

Å konkludere med at de tre pliktene skal fjernes før det er foretatt en grundig vurdering, mener LO blir feil.

LO støtter mindretallet i at dagens regime med levering- og bearbeidingsplikt ikke fungerer godt nok og støtter dermed forslag om å foreta en grundig evaluering av pliktsystemet og se om det er andre modeller innenfor rammen av disse som kan være hensiktsmessige. Dette må departementet komme tilbake til i en egen utredning.

LO støtter ikke forslaget om å oppheve aktivitetsplikten.

Høstningstrategi – demping av års- og sesongvariasjoner

Sesongsvingninger

Utvalget anerkjenner at dagens sesongmønster i fiskeriene medfører utfordringer for sjømatindustrien, herunder nevnes spesielt kystflåtens torskefiske. Dagens fangstmønster gir trolig de største utfordringene for foredlingsindustrien/filetindustrien, der kontinuerlig tilbud av produkter og jevn sysselsetting er viktig. For produsenter av lagringsstabile produkter som klippfisk og tørrfisk, representerer sesongen mindre problemer. Selv om slike markerte sesongmønster medfører utfordringer for sjømatindustrien, mener utvalget likevel at *«det er lite som tilsier at aktørenes tilpasning innenfor kvoteåret ikke gir det beste økonomiske utbyttet for verdikjeden som helhet, gitt de øvrige reguleringer som fiskerinæringen er underlagt og som påvirker fangststrategier og investeringer i fartøy og redskap.»*

Utvalget viser videre til at myndighetene har benyttet en rekke virkemidler for å jevne ut sesongprofilen, spesielt i torskefiskeriene. Herunder nevnes blant annet at torsketral i sin tid ble tillatt for å motvirke dette, periodisering av kvoter, distriktskvoter, og bifangstkvoter nevnes som eksempler på slike virkemidler. Utvalget uttaler bl. annet at *«Endring av fangstmønsteret gjennom ulike virkemidler kan bedre økonomien for foredlingsbedriftene generelt, men dette må ha basis i at kostnadene som påføres flåten ikke overstiger gevinstene for sjømatindustrien.»*

LO er enig i utvalgets vurderinger knyttet til parallellen mellom fordelingsindustriens mangel på kontinuitet i råstofftilførsel og utfordringene knyttet til sesongmønsteret kystflåten representerer i torskefiskeriene. Vi støtter i tillegg opp om at det er lite som tilsier at ikke denne tilpasningen er den som gir det beste økonomiske utbyttet for verdikjeden, bl.a. ved at fisken tas på den mest kostnadseffektive måten og når den er tilgjengelig for den minst mobile flåten.

LO mener at virkemiddel som periodisering er et tiltak som aktualiseres og bør drøftes parallelt med- / alternativt som erstatning for en eventuell endring eller avvikling av

leveringsforpliktelsene. Utover dette så er vi til en viss grad enige i at både distriktskvoteordningen og bifangstordningen kan ses på som en subsidiering da avsetningen tas fra totalkvoten, allikevel mener vi at disse virkemidlene burde vært omtalt bredere i rapporten, og vurdert som incitament til utjevning av sesongsvingningene og for å sikre leveranser av fersk råstoff til foredlingsindustrien mot slutten av året.

LO har tidligere bedt myndighetene se på mulighetene for en endring av kvoteåret som et tiltak for å utjevne sesongtoppen, vi har i tillegg tatt til ordet for å innføre en kvotefleks på inntil 10% i hvitfisksektoren lik gjeldende ordninger i pelagiske fiskerier. Og støtter på det grunnlaget utvalgets anbefaling om å innføre en slik ordning.

LO er for øvrig også enig med utvalget i at bonusordningen for levendefangst bare kan forsvares som et midlertidig virkemiddel. Levendefangst må innen rimelig tid stå på egne bedriftsøkonomiske ben med full kvotebelastning.

Førstehåndsmarkedet for fisk

LO viser til den grundige prosessen som ble gjennomført i forbindelse med revisjonen, og moderniseringen, som Råfiskloven var gjenstand for i 2012/2013, hvor et enstemmig Storting vedtok den nye fiskesalgslagsloven med ikrafttredelse fra 01.01.2014.

LO støtter mindretallet i utvalgets vurdering fullt ut. Vi vil i tillegg bemerke at flertallets vurdering langt på vei kan synes å oppfattes som en omkamp på de områdene hvor landindustrien ikke fikk gjennomslag for sine synspunkter i revisjonen av råfiskloven, slik referert til innledningsvis.

Regelverksharmonisering

Utvalget mener spørsmålet om regelverksharmonisering for veiing av fisk internasjonalt bør tilligge våre myndigheter. Det er viktig, både for å sikre lik konkurranse om råstoffet mellom land som høster av samme ressurs, og for å sørge for riktige fangstdata til de biologiske parametrene i beregning av fiskebestander.

LO er enige i utvalgets vurdering og mener at myndighetene bør intensivere arbeidet med å få dette på plass både nasjonalt og internasjonalt og sikre like vilkår får både land og sjøsiden.

Kontroll med ressursuttaket

Utvalget mener det er svært viktig at fangst- og landingsopplysningene er korrekte. Feil informasjon kan ha negativ betydning for flere forhold. I første rekke gir dette overbeskatning av ressursen, som er uheldig miljømessig og på lengre sikt gir økonomiske tap. Underrapportering kan også resultere i feilaktige bestandsanslag som fører til uhensiktsmessig forvaltning av bestandene. Muligheten til ulovlig å konkurrere på underrapportering av fangst, gir en uheldig konkurransevridning som i midre grad stimulerer til å innovere på de lovlige arenaer. Utvalget mener at dette hemmer den langsiktige verdiskapningen i foredlingsleddet så vel som totalt i verdikjeden.

En eventuell styrket kontroll må utføres av offentlig myndighet underlagt Fiskeridirektoratet.

Utvalget anbefaler at myndighetene går igjennom kontroll og sanksjonsregimet for å øke regeletterlevelsen knyttet til fangstrapportering. Utvalget mener at det er viktig å øke kontrollen med landingene, eller at det etableres andre kontrollmekanismer som har samme effekt. Spesielt bør man undersøke mulighetene som moderne informasjons- og overvåkingsteknologi gir. Utvalget viser til at sanksjonsformen i mange av straffesakene på dette området som regel er relativt små bøter, og mener at straffenivået bør skjerpes for slike

overtredelser. Utvalget mener videre at det er naturlig at næringsaktørene selv bidrar til å finansiere en utvidet kontrollvirksomhet, f.eks igjennom at en tredjepart får ansvaret for å kontrollere landingene av fisk.

LO mener at Norges posisjon som en ledende sjømatnasjon er kommet igjennom en god forvaltning og en bærekraftig høsting av ressursene. Med en visjon om å bli verdens fremste sjømatnasjon bør ikke vårt gode renommè settes på spill av aktører som ser seg tjent med å ta snarveier i forhold til regelverket.

LO er derfor enige med utvalgets vurdering og ser positivt på utvalgets ønske om å styrke kontrollarbeidet, utrede samt anbefalingen om en gjennomgang av kontroll og sanksjonsregimet.

LO er også enige i utvalgets vurdering om at andelen landinger som kontrolleres bør økes, samt at straffenivået for slik underrapportering bør skjerpes.

Avslutning

LO ser med dette frem til en videre diskusjon og samarbeid med Regjeringen om en politikk som skal bidra til at Norge blir verdens beste sjømatnasjon.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Terje O. Olsson
(sign.)

Grethe Fossli
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.